

MÁRKI ISTVÁN

A mindenség elmélete

Válogatott novellák

A mindenség elmélete

Írta: Márki István

A könyvet kiadja a HELMA Kiadó.

Cím: 8630 Balatonboglár Szabadság u. 75.

Telefon: +36(30)499-34-77

E-mail cím: info@alkosoft.hu

Webcím: www.helma.hu

A kiadásért felel a HELMA Kiadó ügyvezetője Dvariecki Bálint

Kiadás dátuma 2022.

ISBN: 978-615-6424-72-3

Borító: Márki Balázs

Copyright © (Márki István) (2022.04.25)

Minden jog fenntartva. A könyv bármely részletének közléséhez a kiadó előzetes hozzájárulása szükséges.

Tartalomjegyzék

Eppur si muove (2010)	4
A mogorok földjén (2018)	9
Kis lépés (2019)	18
Hídverés (2016)	24
Köszem (2004)	49
Füge (2020)	52
A császár üzenete (2012)	60
A mindenség elmélete (2018)	66
Ajánló	74

EPPUR SI MUOVE!

Mint a Hold sarlója, oly görbe volt az öregember háta, ahogy a villa teraszán ült. Mellette masszív tölgyfaasztal, pár üres szék és állványon egy távcső. Az asztalon fakupában gránátvörös bor csillogott: a toszkán szőlők mással össze nem téveszthető nedűje. A horizonthoz közelítő májusi nap tikkasztóan süttött, a tiszta égbolton csupán a hegyek felől érkező felhőfoszlányok halványszürke pamacsai ejtettek foltot. A terasz falait borostyánnal és szőlővel futtatták be. Alant, a birtok citrusoktól, szilva-, alma-, barack- és fügefáktól zöldellt, míg a környező domboldalakat szőlőültetvények és olivateraszok borították. A flóra háborítatlanságát csupán néhány terrakotta és narancsszínű háztető törte meg a dombok lábánál és oldalában. Kevesen laktak itt, ebben a kis Firenze melletti faluban, így a csend és nyugalom szinte kézzelfoghatóvá vált.

A magasban rigók énekeltek, a tavasz étellel teli illata betöltötte a teret. A napsugarak lágyan simogatták a ráncokkal szabdalt, vértelen arcot és az ősz szakállat. Az öregember kortyolt egyet a könnyű borból, majd kinyújtotta kezét, és végighúzta a távcső faborításán.

A szolgálta lépett ki a házból. Idős volt ő is, akárcsak a gazdája; hetven éves is elmúlt, és a csúztól már nehezebbre esett a járás.

– Benedetto Castelli apát úr érkezett a tanítványával – közölte.

Az öregember mozdulata megtört; egy pillanatra még ott tartotta az ujjait a csövön, végül leengedte a kezét. Lassan fordult hátra az ajtó felé, merev, távolba vesző tekintettel.

– Castelli... az öreg barát...– suttogetta maga elé, mint akinek réges-régi emlékek jutnak az eszébe.

A szolgálta nyomában belépett a két látogató. Egyikőjük idősebb, a bencések rendi ruháját viselő kövérkés férfi volt, míg a másik vékony testalkatú, harminc év körüli, bajuszt és kecskeszakállat növesztett fiatalember, aki a legújabb párizsi divat szerint öltözködött.

– Galilei úr! – szólalt meg az egyházi személy, alig leplezett elfogódottsággal a hangjában. – Jó újra látni önt.

– Köszönöm, öreg barátom – felelte az öregember. – Önt is jó lenne látni... már ha láthatnám.

– Hallottam, teljesen elveszítette a látását. Engedje meg, hogy bemutassam tanítványomat, az ön nagy tisztelőjét.

A fiatalabb férfi fürgén előrelépett.

– Evangelista Torricelli – mutatkozott be.

Galilei összeráncolta a szemöldökét.

– Ó igen, Torricelli – mondta töprengve. – Az apát úr már mesélt az ön tudás iránti heves vágyáról. Örülök, hogy a házamban tisztelhetem.

– Számomra kimondhatatlan a megtiszteltetés, Galilei úr.

Az öregember hellyel kínálta a vendégeket, aztán intett a szolgáltnak, hogy elmehet. Amikor egyedül maradtak, abba az irányba fordult, amerre Castellit sejtette.

– És mi járatban itt, Arcetriben, öreg barátom?

– Az alkalmat új könyve megjelenése szolgáltatta, az indíttatást pedig, hogy ismét beszélgethetek mesteremmel – felelte az apát.

– Szóval a két új tudományról szóló *Dialogo*...

– Amely éppoly fontos kérdéseket tárgyal, mint a másik, a régi – vágott közbe Torricelli csillogó szemmel. – A két világrendről értekező.

– Fiatal barátom tudhatná, hogy *az* a mű betiltásra került a *Szent Officium* által, így beszélni sem szabad róla. És ebből kifolyólag nem látnak szívesen a városban sem. Hátha már a pusztá látványom veszedelmes gondolatokat gerjeszt bizonyos fejekben...

Galilei a dombok irányába fordította a fejét. Igen, valahol ezeken túl, az Arno partja mellett magasodott a *Santa Maria del Fiore* kupolája, a *Campanile de Giotto*, közelükben pedig a *Palazzo Vecchio* tornya, talán egy bő órányi járásra innen. Az emberi kultúra oly nagyszerű alkotásai, amelyeket ő már soha nem láthat meg – több okból kifolyólag sem.

– Az igazságot nem lehet elhallgattatni – makacskodott tovább Torricelli.

– Igen, egykor én is ilyen heves voltam. Úgy hittem, a tudomány igazságánál nincs semmi magasabb rendű.

– Mint ahogy nincs is.

Galilei üres tekintete a fiatalembert vallatta.

– Mondja, mivel is foglalkozik, Torricelli úr? – kérdezte.

– A matematika és a mechanika tanulása töltötte ki eddigi éveimet. Amikor megjelent az eredeti *Dialogo*, úgy olvastam, akár a Bibliát.

– Ezt máshogy is kifejezhetné – szólt közbe feddően az apát, miközben sietve keresztet vetett.

A szolga visszatért, és egy szilvával, sárgabarackkal és fügével teli lapos tálat rakott az asztalra. Amint eltávozott, a fiatal férfi felkapott egy szem fügét, és beleharapott.

– Jelenleg olyan dolgokat vizsgálok, amelyek az ön új művének is alapját képezik – folytatta ezután. – A gázok viselkedését, a folyadékok áramlását... – Zavartan elhallgatott, az apátra pillantott, majd kibökte: – És a *horror vacui* természetét.

– A *horror vacui*... – Galilei elmosolyodott, mintegy megértően. – Nos, ezek valóban fontos kérdések. És a teológiával is jobban összeegyeztethetőek, mint az ég törvényei. Talán nekem is ingákkal, edényekkel, palackokkal kellett volna foglalkoznom, nem pedig – kezével a távcső felé legyintett – ilyen *távolbalátó organummal*.

– De hiszen ennek segítségével tárta ki a körülöttünk levő világot.

– Torricelli úr, a *Szent Officium* előtt kijelentettem...

– Hogy nem ismeri el a kopernikánusi világméretet – emlékeztette az apát, egy szilva kimagozása közben. – Amely szerint a Nap a Föld pályájának középpontja, és a Föld körülötte kering nyugatról keletre. Nem a felfedezéseit kellett megtagadnia, Galilei úr!

Az öregember hallgatott egy darabig, végül megrázta a fejét.

– Nem, valóban nem – ismerte el.

– Azok továbbra is az ön hírért öregbítik, és a tudomány erejét dicsérik.

– Talán így van. – A csontos ujjak ismét, tétován megérintették a távcső keskeny csövét.

– Hiszen ön vette észre, hogy a Nap felszínén sötétebb foltok láthatók.

– Igen, bár akadt, aki vitatta az elsőséget.

– És azt, hogy a Vénusz a Holdunkéhoz hasonló fázisokat mutat.

– Emlékszem.

– S ne feledkezzünk meg a Hold hegyeiről és tengereiről.

– Amelyek épp olyanok, akár a földiek. – Ahogy Galilei kihúzta magát, arcát pirososzsgás szín töltötte meg, fáradt vonásai pedig kisimultak. Mintha hirtelen vagy másfél évtizedet fiatalodott volna.

– Meg a Jupiter négy kísérőjéről.

– Ó, azok a híres Medici-csillagok...

– Na meg a Szaturnusz különös hármasság természetéről sem.

– Hihetetlen látvány volt.

– És arról, hogy a Tejút végtelen csillagból áll.

– Valóban, ezt mind megmutatta az *organum*. – Galilei feltápázkodott a székből, és hunyorogni kezdett, ahogy a napsugarak belesütöttek vak szemébe. Felsőhajtott, végül letörölt egy kibukkanó könnycseppet az arcáról. Megfoghatatlan, nagyon-nagyon mélyről jövő büszkeség áradt valamennyi porcikájából.

– Igen, mindet. Hiszen az imént felsoroltam az égbolt látható égitesteit... – Szavai közben az apát is felállt, és az asztal fölött előrehajolt. Orra alig egy arasznyira állt meg Galileiétől. – Vagyis *szinte* az összes láthatót.

Az öregember hátrahőkölt, aztán visszarogyott a székbe. Az iménti életerő egy pillanat alatt elszállt belőle.

– Hogy érti, öreg barátom? – kérdezte megfontoltan.

– Ha már itt tartunk... voltaképpen ez is közrejátszott a jövetelemben: valami kimaradt a felfedezéseiből. Valami, ami nyilvánvalóan nem kerülhette el a figyelmét, mégis mélyen hallgat róla. Több mint különös módon hallgat. És itt az ideje, hogy végre megtudjam az okát.

– Mire... mire gondol?

Castelli a szájába csúsztatta a szilvát. Gondosan megrágta, majd lenyelte, csak ezután jelentette ki:

– A vörös bolygóra, a Marsra.

Galilei arcán megrándult egy izom.

– A Marsra? – kérdezett vissza, mint aki nem jól hallotta.

– Úgy van. De nem fogalmaztam helyesen a hallgatásáról. Hiszen egy alkalommal, három évtizeddel ezelőtt, írt nekem egy levelet. Egész pontosan 1610. december 30-án. Ebben szót ejtett a planétáról, méghozzá elég különös módon.

Az apát is visszaült, majd a ruhája redői közül egy megsárgult papírt húzott elő. Az értetlenül pislogó Torricellire pillantott, aztán vigyázva szétnyitotta, és olvasni kezdte a hivatkozott sorokat:

– „Talán sikerült megfigyelnem a Mars fázisait is. Ugyanakkor a bolygót nem egészen gömbszerűnek tapasztaltam.” – Az apát letette a levelet az asztalra, és az öregemberre meredt. – Mit jelentsen ez, Galilei úr?

Az öregember lehajtotta a fejét.

– Nem tudhatom, oly rég volt – felelte. – Bizonyára a lencse torzított.

– A lencse... hát persze.

– Azok a lencsék egy ponton túl valóban nem megbízhatóak – próbált Galilei védelmére kelni Torricelli.

– Ezzel Galilei úr mindenkinél jobban tisztában volt. Ha ilyen szavakkal írta le a látványt, azért tette, mert a bolygó pontosan olyan képet mutatott. És azt gyanítom, ma is emlékszik arra, mit miért írt. Nincs igazam, Galilei úr?

– Miért kínoz egy beteg öregembert? – kérdezte elgyötörten Galilei.

– Mert tudni akarom az igazságot.

– Az igazságot? A tudomány igazságát, vagy az inkvizíció igazságát?

– Az igazságot, amiből csak egy létezik.

– Régen én is így gondoltam. Mégis, ki küldte, öreg barátom? Orbán pápa, az egykori Maffeo Barberini, valamikori hívem, későbbi ítészem?

– Akkor nem Torricelli urat hoztam volna magammal. Ő a biztosíték arra, hogy nem a *Szent Officium* küldetését teljesítem. – Castelli félretolta a gyümölcsöstálat, és váratlan heveséggel ragadta meg Galilei vállát. – Nézze, Galilei úr, én sem vagyok már fiatal, és ön sem. Mindketten az életünk telén járunk. *Muszáj* tudnom, mit látott akkor. Emlékeznie kell rá, hogy mindig ön mellett álltam.

– De... miért?

– Ne felejtse, én is a tudomány művelője vagyok.

Az utolsó érv végül hatott. Az öregember nyelt egyet, aztán megadóan biccentett.

– Hát legyen.

Castelli azonnal elengedte Galileit.

– Tényleg felfedezett valamit a Marssal kapcsolatban is, Galilei úr? – kérdezte Torricelli.

– Hogy felfedeztem-e? – Az öregember a pohara után nyúlt, de az emlékek felidézésétől annyira remegett a keze, hogy nem tudta azt megragadni. Görcsösen megmarkolta hát az asztal szélét. – Aznap éjjel a Mars tanulmányozásával szándékoztam tölteni az időmet, hogy bizonyosságot nyerjek a fázisairól. Épp felállítottam a távcsövem, amikor különös érzés fogott el.

– Kérem, próbálja leírni

– Nos, mintha valami megváltozott volna körülöttem. Pontosabban felettem. Az égre pillantottam, és ekkor döbbenet vált úrrá rajtam. Olybá tűnt... mintha hullámszél volna az ég.

– Ezt hogy érti? – Az apát ismét keresztet vetett.

– Mintha egy fekete vásznat terítettek volna fölém, amit a szél lobogtat. Először azt hittem, tán megszedültem, és belekapaszkodtam valamibe, de nem bennem támadt a változás. Az égbolttal... igen, az égbolttal történt valami. Kapkodva állítottam be a távcső optikájába a planétát, az rögtön

kiugrott belőle, majd kisvártatva visszatért. A Mars tehát ismét ott volt, de közben valahogy *megváltozott*.

– Megváltozott?

– Összelapult, és olyan formát vett fel, mint egy ovális kavics. Elkaptam a tekintetem a távcsőtől, és akkor megláttam *azt*.

– Mit?

– A hullámzás lecsillapodott, és az ég újra mozdulatlanra dermedt, amilyennek mindig is ismertük. És ebben a mozdulatlanságban egy bizonytalan körvonalú, lencse alakú képződmény vált kivehetővé a Mars körül. Mintha akkor keletkezett volna, hozzávetőlegesen akkora területen, mint a telihold. Hasonló volt a víz felszínén kialakuló buborékhoz, ami eltorzítja az alatta levő látványt. Ettől észlelhettem lapultnak a planétát is. De nem ez volt az igazán döbbenetes.

– Hanem?

– A jelenség lassan mozogni kezdett az égen.

– Jól értem? Egy anyag nélküli, buborékszerű égdarabról beszél? Ami ráadásul a helyét is változtatta?

– Másként nem tudom leírni. Elhagyta a Marsot, mintha kapcsolatban sem állt volna vele, aztán folytatta útját az égen. Lassan haladt, csillagokat fogva be, majd engedve el, egyenesen az Oroszlán csillagkép irányába, menet közben pedig egyre csökkent az átmérője. Olyan érzésem támadt, mintha távolodna a jelenség. Aztán, amikor a Regulus mellé ért, hirtelen egy vakító villanás támadt, és eltűnt. Soha többé nem láttam.

Csend telepedett a teraszra, amelyet csak a rigók csivitelése tört meg. Kisvártatva a távolban megszólalt egy harang. Torricelli Castellire nézett, aztán vissza az öregemberre.

– És mit gondol, mi lehetett ez, Galilei úr? – kérdezte óvatosan.

– Nem tudom. Emlékszem, mennyire megrémültem, hiszen amit láttam, azt nem lehetett megmagyarázni a tudomány nyelvvel. Nemhogy a ptolemaioszival, de – bocsásson meg, Castelli úr – , még a kopernikánusival sem. Hiszen a jelenség nem a Föld, de nem is a Nap körül keringett, és főleg nem körpályán, hanem egy tőlük független úton haladt, ismeretlen cél felé. Ha a napközéppontú világ összeegyeztethetetlen volt a teológia tanításaival, ez miképp lehetett volna összeegyeztethető? Tudós létemre én hívó ember is vagyok. Amit láttam, annak nem volt köze egyetlen általam ismert világgéphez sem. Ha hirdetni kezdem, azzal Isten hatalmát és létét kérdőjelezem meg. Önnek még azon éjjel megírtam a levelet, öreg barátom, melyben célzást tettem a látottakra, de utána nem szóltam róla senkinek. És ezek után többé nem mertem a Mars bolygót sem vizsgálni, talán megértik.

– De hát... mi lehetett ez a rejtélyes hullámzás, s mi lehetett a jelenség? – sürgette tovább a választ Torricelli. – És miképpen mozoghatott ily módon, Galilei úr? Hiszen a szabad mozgás, ahogy korábban ön is megállapította, a testek sajátossága. A világűr, ez a végtelen, légüres tér mozdulatlan kell, hogy legyen. Egyáltalán nem mozoghat.

Az öregember elengedte az asztalt, aztán az ég felé fordította fejét. Vendégei észre sem vették, eközben milyen különös fény csillant meg a tekintetében.

– És mégis mozog... – jelentette ki mély meggyőződéssel.

A MOGOROK FÖLDJÉN

1.

A hátizsákos férfi már hetek óta haladt, egyre csak északnak. A dél-tengeri *Menedékből* indult, úti célja a *mogorok* földje volt, ahol megbízatását kellett beteljesítenie. Régóta készült az útra, és nem csak amióta megérkezett tanítóihoz a mogor *kirl* hívószava. Igazából azóta tudta, hogy egyszer visszatér szülőföldjére, amióta a Menedékben elkezdődött a felkészítése. És az már legalább másfél évtizede történt.

A férfi idáig alig találkozott valakivel. Ezt a terület ritka lakottságának is köszönhette, de még inkább útvonala tudatos tervezésének. A kisebb-nagyobb csoportokban, szétszórtan élő emberek ugyanis ritkán viseltettek barátsággal a földjükre tévedő idegennel szemben, okosabb volt elkerülni őket. Az egyre nehezedő létfenntartás farkastörvényeket teremtett.

A félsivatagos vidék alig szolgált árnyékkal. Csupán levelek nélküli csenevész fák, cserjék, kórószerű bokrok szegélyezték a férfi útját, de már egyes kaktuszfajták is meghonosodtak a vidéken. Fentről tikkasztó napsütés zúdult rá, a felszín közelében pedig az erősödő szél nehezítette a dolgát, ami – bárhogya is védte magát – a levegőben szálló port behordta a ruhája alá, hogy szünet nélkül irritálja a bőrét és kényelmetlenné tegye minden lépését. A férfinak az orrára is maszkot kellett húznia, hogy egyáltalán lélegezni tudjon.

A nap folyamán már megtett harminc kilométert, így tartott egy rövid pihenőt, de mivel az ívókészlete kimerülőben volt, mielőbb vizet kellett keresnie. Előhalászta hátizsákjából a Menedéknél kapott térképek egyikét, ami a terület vízlelő helyeit tüntette fel. Már amennyiben azokat nem sajtátították ki időközben. A végső helymeghatározáshoz volt egy Y-alakú fémdrótja, aminek használatában az évek során tökéletes jártasságra tett szert, és szükség esetén egy kisméretű ásó is a rendelkezésére állt.

A víz ez időtájt a legnagyobb kincsnek számított. A földrész nagyobb feléről generációkkal ezelőtt eltűntek a felszíni vizek. A folyók, patakok nagy része kiszáradt, a tavak – utánpótlás híján – szintén elapadtak, vagy csupán halvány árnyai maradtak egykori, flórát és faunát tápláló gazdagságuknak. A megmaradt, főleg felszín alatti források birtoklása így nem csak életet, hanem jólétet, sőt mérhetetlen hatalmat jelentett.

A térkép szerint pár száz méterre volt egy romos épület, melynek udvarában megmaradhatott egy használaton kívüli kút. A férfi remélte, hogy nem lesz felesleges a kitérője. Hamarosan megtalálta a körbezárt és a felhalmozott törmeléktől nehezen észrevehető telket, ami hajdanán egy tanya lehetett. Átmászott a törmelékeken, majd miután a rozoga fakerítés az első nyomásra megadta magát, belépett az udvarra. A ház támfalai félig kidőltek, a tetőszerkezete leomlott. Valamennyi ablaka rég kitört, az egyikből épp egy jókora patkány mászott elő. A szúrós kóróval benőtt udvar közepén egy deszkából, műanyagflakonokból és üres benzineskannákból emelt rakást vett észre a férfi. Elővette zsákjából a fémdrótot. Ahogy a kezében tartva közeledett a rakáshoz, a drót kilengett. Szerencséje volt.

A férfi nekiállt lebontani a vastag porréteggel fedett halmot. Amikor végzett, alóla egy aknás kút pereme bukkant elő. Még a lánchoz kötött vödör is ott hevert mellette.

A férfi kiköpte a szájában összegyűlt port, aztán leemelte a kút tetejéről a zárófedelelet. A mélység fölé hajolt, letekintett, de nem látott le az akna aljáig. Megragadta a láncot, és lassan kezdte leengedni a vödört. Már majdnem megfeszült a lánc, amikor mintha halk csobbanás hallatszott volna odalentről. A férfi felhúzta a vödört, ami félig megtelt vízzel. Belemerítette a tenyerét, és óvatosan megízlelte. Kicsit poshadtnak, de ihatónak tűnt.

Még kétszer engedte le a vödröt. Eloltotta szomját, teletöltötte a palackjait, aztán visszahelyezte a kútra a fedelet, hogy még egyszer körülnézzen.

A házba vezető lépcső előtt megcsillant valami. A férfi odament, és felemelt a földről egy kerek, üveges borítású tárgyat. Egy mechanikus zsebóra volt. Szórakozottan felhúzta, mire az óra – meglepődésére – járnai kezdett. A férfi a füléhez emelte a készüléket, pár másodpercig átszellemülten hallgatta a ketyegését, mint valami finom zenét, aztán zsebre rakta. Arra gondolt, a későbbiekben még hasznát veheti. Ha máshol nem, az egész medencét átszövő cserekereskedelemben, aminek előbb-utóbb ő is a részesévé kell, hogy váljon. És amivel adott esetben biztosíthatja a túlélését.

Tessék-lássék visszahelyezte a kitört kerítésdarabot, visszamászott a törmelékeken, aztán újult erővel indult tovább. Már egy ideje az egykori folyó észak-déli irányt követő, szinte kiszáradt medrével párhuzamosan haladt, alig pár kilométerre attól. Délre átküzdötte magát a szakadozott drótkerítésen és egy hevenyészett barikádon, ami valaha a határt volt hivatott védeni.

A mogorok földjén volt.

Néha újabb romok tűntek fel a távolban, valamikori települések maradványai. Ha laktak is bennük emberek, nem mutatkoztak. A gázos utcákon, a romházak udvarain rozsdáta járműroncsok álltak. Mindenféle műanyag szemeteket hordott a szél. A férfi tudta, mostanra a *bajok* felségterületére ért. Ez egy félnomád törzs vagy nagycsalád volt, alacsony szintű fejlettséggel. Elsősorban gyűjtögetésből és javak csereberéjéből éltek, szinte mindent elfeledve őseik hagyományából és tudásából.

A légmozgás napnyugta közeledtére csillapodott, amitől a forróság még erősebbnek tűnt. A férfi elővette a távcsövét, és minden irányban folyamatosan figyelte a mozgásokat. Nemsokára rongyokba öltözött alakokat fedezett fel maga mögött, egyelőre tisztos távolban. Kis idő elteltével már nem volt kétsége felőle, hogy követik. Lehettek vagy féltucatnyian, és lassan, de biztosan közeledtek hozzá.

Tudta, hogy a szándékuk nem lehet békés, így valahogy el kell riasztania őket, mielőtt még vérszemet kapnak. A bajoknál megpróbálkozhatott ezzel, hiszen sok tekintetben a hiedelmeik fogságában éltek, legalábbis a férfit erre készítették fel a Menedékben.

Egy nagyobb cserjés mellé ért, ami megfelelő takarást biztosított a terve végrehajtásához.

Megállt, kibújt a hátizsákjából, kicsatolta, és kivett belőle pár apró tégelyt. Szenet, salétromot és kén tartalmaztak, valamint különféle ásványok porrá őrölt anyagát a minél színesebb látvány eléréséhez. Ahogy ezt is megtanították neki az elmúlt években.

Percekig dolgozott, mire elkészült. Precíznek kellett lennie, a súlyokat és az arányokat nem szabadott eltévesztenie. Eddigre az alakok már alig tíz méternyire jártak.

A férfi ekkor felegyenesedett, kilépett a takarásból, és a bajok felé fordult.

Az alakok még egy lépést tettek előre, majd várakozásteljesen megtorpantak. Soványak voltak, koszosak és kifejezéstelen tekintetűek. Mivel a szél felőlük fúj, a férfit förtelmes szaguk is megcsapta. Botokat tartottak a kezükben, a hátukon szakadt, szinte üres vászonzsákok lógtak, zsákmányszerzésük eddigi hiábavalóságáról árulkodva. Némán bámulták a jövevényt.

A férfi hangos kántálásba fogott, amihez úgy hadonászott a kezével, mint aki darazsakat próbál elkergetni. Az alakokat a meglepetés megdermesztette, és láthatóan nem értettek semmit.

A férfi ekkor elkezdte a bajok felé hajigálni a készítményeit. A diónyi golyók közvetlen a botos emberek lábánál értek földet, hogy színes szikrákat és füstöt árasztva, éles hangon robbanjanak szét. Ez szabályos sokkot váltott ki, amit arra használt fel a férfi, hogy sietve feltöltse zsebéből a munícióját,

majd üvöltve előreugorjon, és egy második golyózapot zúdítson az alakokra. Az újabb robbanások még hangosabban szóltak, a kísérő tűzijáték pedig szemet kápráztató volt.

Az alakok ezt már nem bírták elviselni. Torkukból nyüszítő hang tört elő, megfordultak, és hanyatt-homlok rohanni kezdtek. A füst még el sem oszlott, de a férfi már közel-távol senkit nem látott maga körül. A „varázslás” sikerült.

A férfi megtörölte homlokát, ivott egy korty vizet, aztán gondosan visszacsomagolta a tégelyeket. Tudta, ezzel a hókuszpókusszal csupán egy csatát nyert, nem a háborút. Legközelebb máshogy kell boldogulnia.

2.

A kutya a következő nap csatlakozott hozzá. Vézna, fekete színű állat volt, láthatóan alutáplált. Ugyanakkor élénk, barna szeme volt, amiből kíváncsiság és várakozás áradt. Várakozás a szerencséjére.

A férfi odadobott neki egy falat száraz kekszet, amit a kutya pillanatok alatt eltüntetett. De nem ment közelebb, megmaradt a két-háromméteres távolságnál. A nyelve ernyedten lógott, és a férfi megértette, hogy a kutya szomjas. A hátizsákjából előkeresett egy öblösebb edényt, majd a kulacsából pár kortyit töltött bele, és letette a földre. Kettőt hátr lépett, és várt.

A kutya bizalmatlan volt, de az életösztöne erősebbnek mutatkozott. Odakullogott az edényhez, beledugta a nyelvét, aztán mohón lefetyelni kezdett.

A szárazság már időtlen idők óta tartott, és semmi jele nem volt, hogy valaha véget ér. A régi világ összeomlása és a vízforrások megszűnése párhuzamosan zajlott, és senki sem tudta, melyik okozta a másikat. Már aki egyáltalán elgondolkodott ezen. Mert gondolkodó ember mind kevesebb akadt, hiszen a tudás nem volt szükséges ebben az átrendeződött világban. És mivel nem volt szükséges, hihetetlen gyorsasággal tűnt el, hogy visszarántsa az emberiség maradványait egy alacsonyabb szellemi szintre.

A folyamat alól talán a Menedékek voltak a kivételek. Ezeket az utolsó pillanatban azért hozták létre a Föld különböző pontjain, hogy valahogy megtartsák azt, ami elveszőben volt. Hogy őrzői legyenek az írott és a fejekben levő ismereteknek. Magjai a Hanyatlás után megszületendő új civilizációnak.

A férfi persze több mindenről hallott vagy olvasott a mostani állapot kialakulásával kapcsolatban, de ezek az információk sokszor önmagukkal is ellentmondóak és számára érthetetlenek voltak. Egyrészt olyan háborúról szóltak, ahol a felek az elemi részecskék átalakításán alapuló fegyvereket vetettek be, másrészt a naptevékenység drámai megváltozásáról. De arról is lehetett történeteket hallani, hogy az ember önző viselkedésével egyszerűen eltékozolta az otthonát. Bármelyik változat is tartalmazta az igazságot, a bolygót akkora káros sugárzás érte, ami drasztikusan megváltoztatta az életfeltételeket – egyúttal addigi formájában felszámolta a civilizációt.

A kutya befejezte az ivást, és ahogy ezt követően a férfira nézett, abban minden benne volt.

A férfi elrakta az edényt, a kutya ezalatt elhátrált, de már nem annyira, mint korábban. A férfi elővette az iránytűjét, átvágott egy csalitson, majdnem beleütközött egy régi közlekedési táblába, aztán egy autópálya maradványainak nyomvonalán indult tovább. Ezek a dolgok és fogalmak itt már egyedül neki jelenthettek értelmet, csak mert látott néhány ősrégi mozgóképet a Menedékben a pusztulás előtti világról. Az aszfaltot a legtöbb helyen felverte a gaz, a természet fokozatosan visszavette uralmát.

A férfi gyerekkora óta nem járt a mogorok földjén, amióta titokzatos emberek érkeztek a falujukban, és kiválasztották őt, hogy elvigyék a dél-tengeri Menedékbe. Ma sem tudta, mit láthattak

meg benne, de ennek mostanra nem volt jelentősége. A tanulás hosszú évekig tartott – és talán még mindig nem ért véget. Tanítói matematikát, fizikát, mérnöki ismereteket véstek az agyába, növény és állattant, költészetet és szónoklattan, továbbá a régi civilizáció történetéről is hallgatott órákat, bár ezek annyira megfoghatatlanok voltak, hogy alig érintették meg.

A férfinak mégis eszébe jutott, mit hangoztattak mindig a mesterei: a történelem előbb-utóbb ismétli önmagát.

A Nap hét ágra sütött, kendőt kellett kötnie a fejére. Egy idő után letért az autópályáról egy keskenyebb útra, mert a járműroncsok annyira összezsúfolódtak, hogy akadályozták a továbbhaladását. Igaz, ezt nem is bánta annyira, errefelé jobb volt elrejtőzni a szem elől. A kutya már közvetlenül mellette baktatott, néha-néha – mintegy véletlenül – hozzá is érve a lábszárához. A férfi közben nyugtalanul tekintgetett jobbra-balra, és az út melletti száraz bokrokat fürkészte. Hiszen már a *kömétek* területén járt, akik nagyobb szervezettségről, komolyabb fegyvereikről voltak ismertek, no meg arról, hogy minden átutazót kiforgatnak a javaikból. Már ha egyáltalán életben hagyták.

Egy valamikori nagyobb város maradványain át vezetett az út. A férfi nem igazán akart erre menni, de nem volt lehetősége kerülnie. Ipari létesítmények üres csarnokai, kihalt benzinkutak, többemeletes lakóházak vázai maradtak el mögötte, majd egy hajdan parknak nevezett terület következett, amit rég birtokba vett az embermagasságú gaz. Hamarosan egy templom ledőlt tornya került elébe; az egykori szakrális hely udvarán valósággal hemzsegték a patkányok.

A kutya hirtelen a lábához simult, és felmordult. Amikor a férfi lenézett, látta, hogy az állat a farkát is behúzza, és hátán felborzolódik a szőr.

Valami megrémítette.

A következő pillanatban három, íjjakkal és rozsdás kardokkal felfegyverkezett férfi ugrott elő a romok közül, és állta el a férfi útját. Ezek is soványak voltak, koszosak, de a tekintetük másmilyen volt, mint a bajok földjén élőké. Mindenre elszánt.

Egy alacsony, púpos alak csatlakozott hozzájuk, fél szemét kötés takarta. Ő lehetett a szószóló, akiben az értelem valamilyen szinten még megragadt.

– Add ide a holmidat – közölte mogor nyelven a férfival. Megmaradt szeméből ravaszság és mohóság áradt.

A férfi pontosan tudta, hogy ha engedelmeskedik, mindenéből kifosztják. Ha ellenszegül, valószínűleg megölik, és utána fosztják ki. Más taktikához kellett folyamodnia, amihez elsősorban a beszélőkéjére volt szükség.

– A kirl vendége vagyok – felelte. – Akarjátok látni a meghívóm? – A hátizsákja felé nyúlt, de a következő pillanatban három kard lendült felé.

– Nem tudunk olvasni – mondta a púpos, aki összerezzent a kirl neve hallatán, és kapkodó mozdulatokat tett maga előtt, mintha a rontást akarná elhárítani. – Bármit bemutatathatnál.

A férfi persze tisztában volt a kömétek írástudatlanságával, ezért igazából nem akart megválni legfontosabb iratától, viszont fel akarta mérni a púpos reakcióját. Most már tudta, hogy kell viselkednie: magabiztosan, kissé fellengzősen, de ügyelve arra, hogy adjon is valamit. Mert az üzlettel a köméteknek is elégedettnek kell lenniük, anélkül nem fogják útjára engedni.

– Ha bántódásom esik, a kirlnek magyarázkodjatok. Tudja, hogy hamarosan érkezem.

– Baleset is érhet az úton. Leeshetsz egy szikláról, fejedre dőlhet egy fa...

– Győzzétek meg erről a vendéglátómat. Ellenben...

– Ellenben?

– Köthetünk egy üzletet. Egy számotokra kifejezetten előnyös üzletet.

– Mégpedig? – A púpos tekintetében a mohóság felerősödött.

– Én továbbmegyek, cserébe elmondom a kirlnek, mennyire segítőkészek voltatok. Nem lesz hálátlan, ígérem.

– Ne röhögtes.

A púpos biccentett, mire a másik három szorosabb gyűrűbe vonta a férfit, és a kardok a torkának szegeződtek. A kutya a lábánál nyüszíteni kezdett. A férfi tudta, hogy a kömétek a jussukra várnak, így egyelőre nem akarják megölni. Felemelte a kezét, tenyerével lassan félretolta a kardokat, aztán lehajolt, hogy megsimogassa a kutyát. Amikor újra felegyenesedett, színpadiasan körülnézett. Tisztában volt vele, mennyire hatásvadász, de szükség volt a színjátékra. Főleg, amikor az alakok babonáira próbált apellálni.

Mert mindig ezeket kellett kihasználnia: hiedelmek és babonák. A tudás hiánya. Ami pontosan behatárolta, hol tart jelenleg az emberiség.

– És kaptok tőlem egy varázsszert – jelentette ki.

– Miféle varázsszert? – Újabb fejmozdulatra a kardok visszakerültek ütött-kopott hüvelyekbe.

A férfi kihalászta zsebéből az órát, két ujjával észrevétlenül felhúzta, aztán odamutatta a púposnak.

– Mi ez? – kérdezte a púpos.

– Hallgasd csak! – A férfi a púpos füléhez nyomta a szerkezetet, aki elalélt a ketyegéstől. Még soha nem találkozhatott efféle csodával.

– Mire képes? – kérdezte csukott szemmel.

– Az időt őrizni. Az örök időt.

– Halhatatlanságot ad?

– Te mondtad. Ezt csak te hallod, és amíg hallod, nincs mitől tartanod.

A púpos megmaradt szeme felpattant, kitepte a férfi kezéből az órát, és elrejtette ruhái redői közé. A férfi pedig tudta, hogy innentől nyert ügye van. Igaz, az órát kicsit sajnálta.

A végén még megfejelte pár további aprósággal az adományát. Az üzlet megkötetett, és mindenki elégedett volt. Bár, ahogy a férfi elképzelte a púpos ábrázatát, amikor majd észreveszi, hogy megállt az óra, mosolyognia kellett.

De ez a mosoly annak is szólt, hogy igen közel került úti céljához.

3.

A következő napon a táj észrevehetően változni kezdett.

A növényzet kizöldült. A fáknak lombkoronája nőtt, a bokrok burjánzani kezdtek, a talaj mind nagyobb részét borította fű. Aztán a férfi egyszerre víz tükröződését fedezte fel a felszínen – nem is emlékezett, mikor látott ilyent utoljára. Kisebb csatornák voltak, melyek pókhálószerűen hálózták be az előtte elterülő tájat. Később szélesebbé és mélyebbé váltak, és lerítt kialakításukról a szakértelem.

Valamikor balra, nem túl távol hömpölygött a térség hatalmas folyója, ami mára a kiszáradás szélére került, ahogy már délebbre is tapasztalta. A folyó egykori árterében gabonaföldek tűntek a férfi szemébe. A kalászból, a bugákból és a szárakból meg lehetett állapítani, hogy búzát, rozsot, árpát természetnek rajtuk. Átellenben, hatalmas, lankás területeken, egymástól elkerített marha- és birkacsordák legelésztek. Mintha a mesés Paradicsomba került volna.

A férfi elővette a távcsövét, és belenézett.

A gabonamezőket, a legelőket és a csatornákat fegyveresek őrizték, kettes-hármas csoportokban járőrözve. Fejükön sisakot hordtak, oldalukra kardot és tört kötöttek. Az is kétségtelen volt, hogy ezek az emberek jobban tápláltak azoknál, akikkel az útja során eddig találkozott.

Amikor közelebb ért, az egyik osztag megállította. A kutya ugatni kezdett, majd a férfi nyugtató intésére elhallgatott, de védelmet keresve a háta mögé somfordált. A férfi ezúttal már elővette a meghívóját, és átadta. A fegyveresek vezetője tudott olvasni, így nyomban megértette, ki áll előtte. Útbaigazítást adva továbbengedte a jövevényt.

A kirl székhelyéhez közeledve a civilizáció egyre erősödő jeleivel találkozott a férfi. Mintha az értelem feléledt volna hosszan tartó tetszhalottságából. Életerős, egészséges emberek tűntek fel mind nagyobb számban. Utakat raktak rendbe, épületeket emeltek, házakat rendeztek be, és nem is feltétlen a romokból. De nem csak lakóépületek jöttek létre, hanem iskolák, kórházak, hivatalok is. Széles körben folyt a mindennapi élet. Kézművesek dolgoztak üzleteikben, kereskedők árulták portékáikat a tereken. Több helyen templomok nyúltak az ég felé, ami a férfit nem lepte meg, mivel tudomással bírt a helyi papság jelentős befolyásáról. Itt még őriztek valamit a régi tudásból, így ők voltak azok, akik szorgalmazták a kirlnél a Menedékkal történő kapcsolatfelvételt, és kezdeményezték a férfi idehozatalát.

Az egykori hatalmas főváros romjai mellett szerveződni kezdett az új hatalmi központ.

Az utak mentén és az épületek között is folytatódott a csatornák rendszere. A férfi biztos volt benne, hogy a bennük levő víz a föld mélyéből származik. Hiszen a vidék, földtani adottságainak köszönhetően, az üledékekből és a karsztokból származó vizek – nem ritkán hévizek, gyógyvizek – birodalma volt, ami felértékelte, keresetté tette az itt lakók földjét évezredek óta. A mogorok ősei is erről voltak nevezetesek a letűnt világban, és örökségük átszállt kései utódaikra is, méghozzá sokszorosan. A korábbi érték mára felbecsülhetetlen kincsé vált.

A kirl palotája kimagaslott a környező romok közül. Többemeletes, tornyos kőépület volt, a bejáratához széles lépcsősor vezetett fel. A homlokzatra az uralkodó címerét vésték: a két hátsó lábán álló oroszlánt, mellső mancsában egy kelyhet tartva. A kaput őrzők fegyverzete a kardokon és a törökön túl buzogánnyal is kiegészült.

Az örök elállták a férfi útját, aki ismét felmutatta meghívóját. A fegyveresek lenéztek a kutyára, majd megkérték a férfit, hogy várakozzon. Az egyik ör bement, és egy tunikát viselő emberrel tért vissza, aki valamiféle hivatalnok lehetett. Udvariasan köszöntötte a férfit, majd a kutyára mutatott.

– Nem jöhet be – közölte.

– Ő velem van – próbálkozott a férfi, de látta a tekinteteken, hogy felesleges erőlködni.

A hivatalnok egy nyakörvet keresett elő tunikájából, és ügyesen felcsatolta a kutyára, mielőtt az még reagálhatott volna. A nyakörvet egy pórázhoz kötötte, amit az egyik fegyveres markába nyomott.

– Gondját fogjuk viselni. És most gyere. De kérlek, vedd le a hátizsácodat.

Amikor a férfi így tett, kitérte az ajtó, és beléptek az épületbe. Az előtérén átjutva egy magas mennyezetű, tágas terembe jutottak. A padlózatát márványlapokból rakták ki, helyenként mozaikkal színesítve. Fejmagasság fölött körben ablakok húzódtak, melyeken át szabadon áramlott be a fény.

Székek sorakoztak alattuk, amiken hivatalnokok ültek, hogy írótablákra jegyezzenek fel mindent, ami a teremben elhangzik – legyen az döntés, törvény, vagy ezekkel összefüggő gazdasági esemény.

A terem közepén, papjaival, katonáival és tanácsadóival körbevéve, egy emelvényen ült a kirl. Két oldalán egy-egy testőr, alatta díszes szék, testét bíborszínű, tógyszerű öltözet takarta. Középkorú férfi volt, magas homlokkal és mélyen ülő szemekkel. Fáradtnak látszott.

A jelenlevők sorfala kettényílt, ahogy a férfi a hivatalnok kíséretében megközelítette az emelvényt, és megállt előtte.

– Üdvözöllek, Menedék küldötte – köszöntötte a kirl az érkezőt. Kissé előrehajolt, tekintetében érdeklődés villant.

A férfi illően meghajolt.

– Parancsolj velem, uram – mondta. – És rendelkez a tudásommal.

– Úgy mondják, te ezen a vidéken születted.

– Még gyermekkoromban kerültem el a mogorok földjéről, de reméltem, hogy egyszer visszatérhetek.

– Birtokába jutottál az ősi ismereteknek?

– Egy töredéküknek talán.

A kirl elhúzta a száját, ami mosoly is lehetett.

– Ne szerénykedj, tudom, hogy a Menedék a legjobb emberét küldte.

– Nem szeretnék csalódást okozni, uram.

– Biztos vagyok benne, hogy nem fogsz. Fáradt vagy, nemde?

– Nem tagadom, hosszú és kimerítő út áll mögöttem.

– Akkor most pihenj, holnap elmondom, miért hívtalak. És közben megmutatom az uradalmamat is.

A kirl ezzel biccentett, ami jelezte, hogy vége az audienciának. A tisztviselő kikísérte a férfit a palotából.

4.

Másnap a férfi a kirllel és két testőrével egy lovak vontatta kocsira szállt, hogy megtekintsék a környéket. Előbb körbejárták az épülő városközpontot, a csatornákat, a legelőket és a gabonaföldeket. Furcsa volt látni, ahogy közeledtükre a földre vetik magukat az emberek, a fejüket sem merve felemelni. Ezután a kocsi irányt váltott, és a régi metropolisz romjai felé vette az irányt.

A nyakörves kutya a férfi lába mellett feküdt a kocsiban. Az oldala kezdett kikerekedni, bár még mindig vékonyabb volt a normálisnál. A férfi kezében fogta a pórázt, ami lazán lógott, jelezve, hogy a kutya nem idegenkedik viselésétől.

Behajtottak a romok közé, aztán sokáig haladtak, sűrűn kerülve a törmelékeket és szeméthalmokat. Néha fejek bukkantak fel az út menti lakóházak üveg nélküli ablakaiban, hogy sietve vissza is húzódjanak. Végül a kocsi eljutott az egykori főváros közepéig, amit a valamikori folyó szelt ketté. A folyóból alig maradt valami: mindössze pár méter széles, láthatóan igen szennyezett sáv csordogált a hatalmas meder alján. A szemben levő szikla tetején egy szobor torzója meredt az ég felé.

Alatta leszakadt híd, körülötte mindkét parton romok, kibevezett járművek, ledőlt szobrok, gazzal benőtt utak és terek, továbbá hegyekben álló műanyag hulladék mindenütt. A meder közepén több hajó rozsdás fémváza hevert, mint óriáscetek csontmaradványa.

– Még élnek itt emberek, több ezren, tán tízezen is – mondta a kirl. – Mégis úgy döntöttem, máshol folytatom. Pedig itt nőttem fel...

– Valóban? – kérdezte a férfi, és lopva a kirlre pillantott. Mintha egy pillanatnyi elérékenyülést fedezett volna fel a szigorú arcon, ami nyomban tova is szállt.

– Régen volt, de mindenre megtanított. Itt minden velejéig romlott, pusztulásra ítéltetett. Érzed a levegőt?

A férfi érezte, csak eddig nem akarta hangoztatni.

– Rothadás és bűz – bökte ki végül.

– Pontosan. A terület hamarosan a Holtak Birodalmává válik. – A kirl a férfi felé fordult, hogy a szemébe nézzen. – Beszélhetek veled nyíltan, igaz? – kérdezte.

– Várom az utasításaid, uram.

– Újjá kell szervezni a világot. Megvannak hozzá az eszközeink és megvan a hatalmunk.

– És van vized, ami mindezek alapja.

– Méghozzá tiszta víz, nem az a fertőzött, amit magad előtt láatsz. Mérhetetlen vízkészletet rejt a mogyor föld, nekem elhaheted.

– De a te személyed is nélkülözhetetlen.

– Hát persze... – A kirl nagyot sóhajtott. – Az emberek egy része már azt hiszi, halhatatlan vagyok, de legalábbis isteni eredetű. Hadd higgyék, segíti a tervem végrehajtását.

– Bölcs vagy, uram. És már érik a munkád gyümölcse.

– Valóban, állatokat tenyésztünk, növényeket nemesítünk, és teremtünk pusztá kézzel, a szó legszebb értelmében. Megtanultuk nagyobb mélységből is felszínre juttatni a vizeket. Hatalmas építkezéseket folytatunk. Egyre nagyobb területet sikerül a szervezetség útjára léptetni; még néhány év, és az egész medencét mi fogjuk irányítani. Szóval minden téren kézzelfoghatóak a változások. Ennek ellenére hiányérzetem van. Kellene valami, ami jelképezi a tetteket, ami megtestesíti a törekvéseimet, de nemcsak az én életemben, hanem azt követően is, még nagyon-nagyon sokáig. Kellene egy kézzelfogható, örök életű emlékmű. Remélem, érted. És azt is, hogy ez nem személyes ügy, nem rólam szól.

A férfi bólintott.

– Hanem a jövőnkéről.

– Mindenkinek rá éreznie a hely és az idő különleges találkozási pontjára. Egyedül így tudnának az emberek azonosulni vele. Bele kell vézni a fejekbe, hogy itt és most valami olyan kezdődött, ami új irányba tereli a sorsunkat. Ebben kell a segítséged.

A férfinak megint eszébe jutott tanítóinak mondása arról, hogy a történelem ismétli önmagát. És hirtelen megértette, mi teheti teljessé az összképet. Már csak a megfelelő helyet kellett kiválasztania a kivitelezésre.

– Azt hiszem, tudom, uram, mire van szükséged – felelte. – Kérlek, bocsáss a rendelkezésemre rajztáblát, tollakat és megfelelő mérőeszközöket.

És a férfi két nap múlva a kirlynak bemutatta a részletes tervrajzot a csatornák gyűrűjében, a Duna egykori medre mentén felépítendő hatalmas piramisról.

(2018)

KIS LÉPÉS

– Békével jöttünk az egész emberiség nevében... Békében jöttünk az egész emberiség nevében... – memorizálta Armstrong a kilépésre előírt mondatát, nehogy eltévessze az élő adásban.

– Nagyon ciki – jegyezte meg Aldrin. – A houstoni fiúk szirupban fűrösztötték a szövegírójukat.

A két űrhajós a landolást követően végre megszabadulhatott kényelmetlen űrruhájától, és néhány íztelen falatot is sikerült magukba erőltetniük. Egyedül a fekvőhely hányzott átkozottul, ahol kinyújthatták volna elgémberedett tagjaikat. Pedig hamarosan elhagyják a holdkompot, és akkor minden energiájukra szükség lesz.

– Ezt tüntették fel a plaketten is, amit magunk után hagyunk. Fontos az összhang.

– Csak a véleményem mond... – Aldrin elharapta szavai végét, majd izgatottan kibökte: – Van ott valami.

– Hogy mi?

– Látok egy tárgyat a sziklák előtt. Nézz csak ki, Neil. Balra.

Armstrong a holdkomp ablakához szorította a fejét, és érezte, ahogy borzongás fut végig a testén. A *Sastól* talán ötven méternyire egy lencse alakú alkalmatlanság pihent a porban, alig elütve annak hamuszürke színétől. Összemérhető tereptárgyak híján nehéz volt megbecsülni a méretét, de hatalmasnak tűnt, jóval hatalmasabbnak, mint a holdkomp. Fel nem foghatta a dolgot, hiszen félórája, amikor a felkavart por elülését követően szemrevételezték a környéket, a világ legsivárabb, legunalmasabb tája tárult eléjük.

Felkapta a keze ügyébe eső monokulárt, hogy alaposabban megnézze, mi az. Felnagyítva még inkább annak tűnt, ami: egy ismeretlen eredetű űrhajónak. Fémes csillogású test, tömzsi lábakkal és az oldalán ásító, sötét ablakokkal. Megpróbált higgadt maradni. Letette a monokulárt, és a kézi kameráért nyúlt.

– Úgy értettük, látsz valamit a Hold felszínén, Buzz – szólalt meg a rádióból a CAPCOM.

– Jól értettétek, Houston. Ezért is váltottam védett csatornára.

– Ne szórakozzatok, fiúk – kapcsolódott be Collins a beszélgetésbe. Éppen fölöttük járt a Columbiával, vagy száz mérföldes magasságban. – Nem kellene ebből viccet csinálni.

– Eszünk ágában sincs. Ezt neked is látnod kellene, Mike.

Vizuális összeköttetés jelenleg nem volt sem Houstonnal, sem a parancsnoki modullal. Armstrong benyomta a gombot, hogy elindítsa a felvételt, de megmakacsolta magát az eszköz. Ellenőrizte a beállításokat, kapcsolókat állítgatott rajta, de nem lett jobb a helyzet.

– Veszitek kamerával? – érdeklődött a CAPCOM.

– Vennénk, ha működne – felelte Armstrong, és megrázta a készüléket. – Nem értem, egészen eddig nem volt velem gond.

– Beavatnátok a részletekbe? – kérdezte Collins.

– Úgy tűnik, fogadóbizottságot kaptunk – jelentette ki Aldrin.

– Odakint?

– Elsőre nem voltam érthető?

– Neil, ugye, nem ment el Buzz esze? – vetette fel a CAPCOM. – És nincs ott égő csipkebokor, vagy ilyesmi? Nem hiányzik, hogy megint vallásos megnyilatkozás miatt támadjanak minket.

A parancsnok visszagondolt az előző év végén történetekre. Karácsonykor az Apolló 8 útját érték éles kritikák, mert Lovellék a Teremtés Könyvéből olvastak fel nyilvános adásban, miközben a Holdat kerülték meg.

– Akkor miért vasárnapra időzítettük a landolást? – morogta Collins.

– Csak mert leszállás után is előjött az Úrvacsorával – tette hozzá a CAPCOM.

Armstrongnak nem volt kifogása, amikor társa nem sokkal korábban talányos szavak kíséretében elvégezte a bor és a kenyér szertartását. Mindig tiszteletben tartotta mások hitét, a különleges helyszín sem adott okot rá, hogy kivételt tegyen. Most Aldrinra nézett, aki felvonta a szemöldökét, mintegy megerősítést várva.

– Ismeretlen eredetű tárgy, kétségtelenül mesterséges – jelentette ki a parancsnok.

– Hű! – bukott ki Collinsból. – Szóval az útunk során sem a szemünk káprázott. Emlékeztek azokra a furcsa jelenségekre?

Armstrong pontosan emlékezett. Még a Hold felé haladtak, amikor felvillanásokat vettek észre az űrben, később pedig mozgó fényeket. Houstonnak persze azokra is megvolt a prózai magyarázata. Képzlődés, elhagyott panelek, meg hasonlók...

– Ugye, nem az oroszok? – kérdezte a CAPCOM. – Az indulásotok előtt fellőttek egy szondát, hogy belerondítsanak a küldetésünkbe.

– Egy automata egységet – emlékeztetett Aldrin. – Egy árva lélek sem utazott benne.

– Náluk soha nem lehet tudni.

– Legutóbb azt közöltétek, megküldék a szonda repülési adatait – mutatott rá Armstrong. – És a pályája nem keresztezi a miénket.

– Persze, de náluk soha nem lehet tudni.

– Dejà vu érzésem támadt, Houston. Mit tegyünk?

– Egyelőre várjatok. Meg kell beszélnünk a dolgot.

– Mégis meddig?

– Ameddig nem szólunk. Gondolom felfogtátok, ez mennyire... rendkívüli helyzet.

Armstrong nem akarta azt felelni, hogy a helyzet már *enélkül is* rendkívüli. Már negyedik napja szüntelenül rendkívüli pillanatokot élnek át. Egyszerre még szűkebbnek érezte a teret maga körül.

– Na, de mit tegyünk? – kérdezte. – Készüljünk fel a távozásra? Vagy szálljak ki üdvözölni az ismeretleneket? Amúgy is hamarosan a felszínre lépek.

– Nyugi, Neil. Időben szólunk. Még mindig nem működik a kamera?

Armstrong tett egy újabb próbát.

– Nem.

Ekkor recsegnyi kezdett a vonal, és egy ismeretlen hang csatlakozott a társalgáshoz.

- Nem is fog, amíg itt vagyunk.
- Ki volt az? – kérdezte a CAPCOM.
- Mi a szándékok, földlakók? – kérdezte a hang.
- Ugye, ti is hallottátok?
- Megerősítve – felelte Armstrong.
- Mi a szándékok, földlakók? – ismételte a hang. – Nincs itt semmi keresnivalótok.
- Bárki is az, szálljon ki a vonalból – csattant fel a CAPCOM.

Armstrong kinézett a lencse alakú tárgyra. Nem mozdult, fény sem gyúlt az ablakai mögött, mégsem volt kétsége, hogy ott találja a hang forrását. Összeszűkül a gyomra a szorongástól, de úgy hitte, nem maradhat néma. És mielőtt tudatosult volna benne, kimondta, ami elsőként eszébe jutott:

- Békével jöttünk az egész emberiség nevében.
- Ez később jön, Neil! – figyelmeztette a CAPCOM.
- Komolyan az idegenekhez szólsz? – kérdezte Collins.
- Hallgass már, Mike – szólt közbe Aldrin. – Elrobog melletted a történelem.
- Mi volt ez a mondat a békéről? – kérdezte a hang.
- Ez egy... Ez egy... – Armstrong feszélyezettsége múltóban volt, helyette kényelmetlen érzés telepedett rá. Nem készült arra, hogy magyarázkodnia kell a Holdon. – Üdvözlés.
- Valóban? És ránk tartogattad?
- A pillanatra, amikor kilépek a felszínre.
- Ki akartok lépni?
- Ha már itt vagyunk... – vélte Aldrin.
- De miért?
- Senki sem avatkozhat be a küldetésbe – figyelmeztetett a CAPCOM.

Hova akarnak kilyukadni az idegenek? Miért tesznek fel ilyen kérdéseket? Egyáltalán, mit akarnak tőlük? Armstrongban össze-vissza csapongtak a gondolatok, de nem jutott előbbre.

- Mert ez... fontos számunkra – jelentette ki. – Egy mérföldkő.
- Afféle szimbólum? – kérdezte a hang.
- Igen, az. Szimbólum.
- Szóval el akartok vele dicsekedni? Hogy ide is eljutottatok?
- Valahogy úgy.

Olyasféle hang támadt, mintha nagyot sóhajtottak volna a távolban.

- Jellemző. Ezért sem örülünk a jelenléteketeknek.
- Elárulnátok, kik vagytok?
- Mondjuk azt, hogy megfigyelők.